

JAKIE PRACE DOMOWE WSPIERAJĄ SZKOLNE UCZENIE SIĘ?

XXIX Krajowa Konferencja Diagnostyki Edukacyjnej
Łódź, 22-24 września 2023

Aleksandra Jasińska-Maciążek
Joanna Stelmach

Wprowadzenie

- Bez zadawania prac domowych efektywnego nauczania na II etapie kształcenia nie wyobraża sobie 55% nauczycieli, 42% uważa je za raczej konieczny składnik procesu nauczania (Dolata i in., 2015).
- Polscy 15-latkowie spędzają na odrabianiu prac domowych znacznie więcej czasu niż ich rówieśnicy z większości krajów OECD (Jakubowski i Wiśniewski, 2017).

8-klasiści z Ostrołęki

5 godz. i 15 min
tygodniowo

ok. 200 godz.
w roku szkolnym

40 dni nauki
szkolnej!

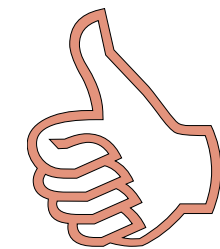
- Nauczyciele niedoszacowują czasu potrzebnego uczniom na wykonywanie zadawanych prac domowych (Dolata i in., 2015).
- Polskie szkoły różnią się w zakresie czasu, który uczniowie przeznaczają tygodniowo na pracę domową (Jakubowski i Wiśniewski, 2017).

Wprowadzenie

- Prace domowe mogą sprzyjać uzyskiwaniu wyższych osiągnięć, jednak ich pozytywny efekt obserwuje się dopiero w przypadku uczniów starszych klas szkół podstawowych i szkół średnich (Bas i in., 2017; Cooper i in., 2006).
- W przypadku uczniów młodszych klas szkół podstawowych efekt prac domowych jest znikomy lub zerowy (Cooper i in., 2006; Dolata i in., 2015)
- Najważniejszym czynnikiem efektywności pracy domowej jest samodzielność jej wykonania (Dolata i in., 2015; Fernández-Alonso i in., 2022).

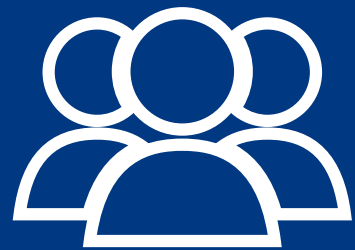

1-2 godz. dziennie

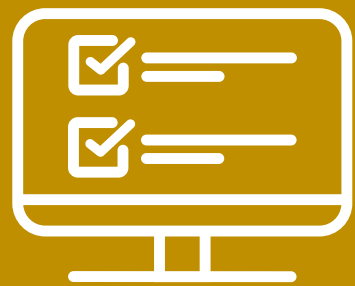

Metoda badawcza

»» OSTROŁĘCKIE OBSERWATORIUM OŚWIATOWE

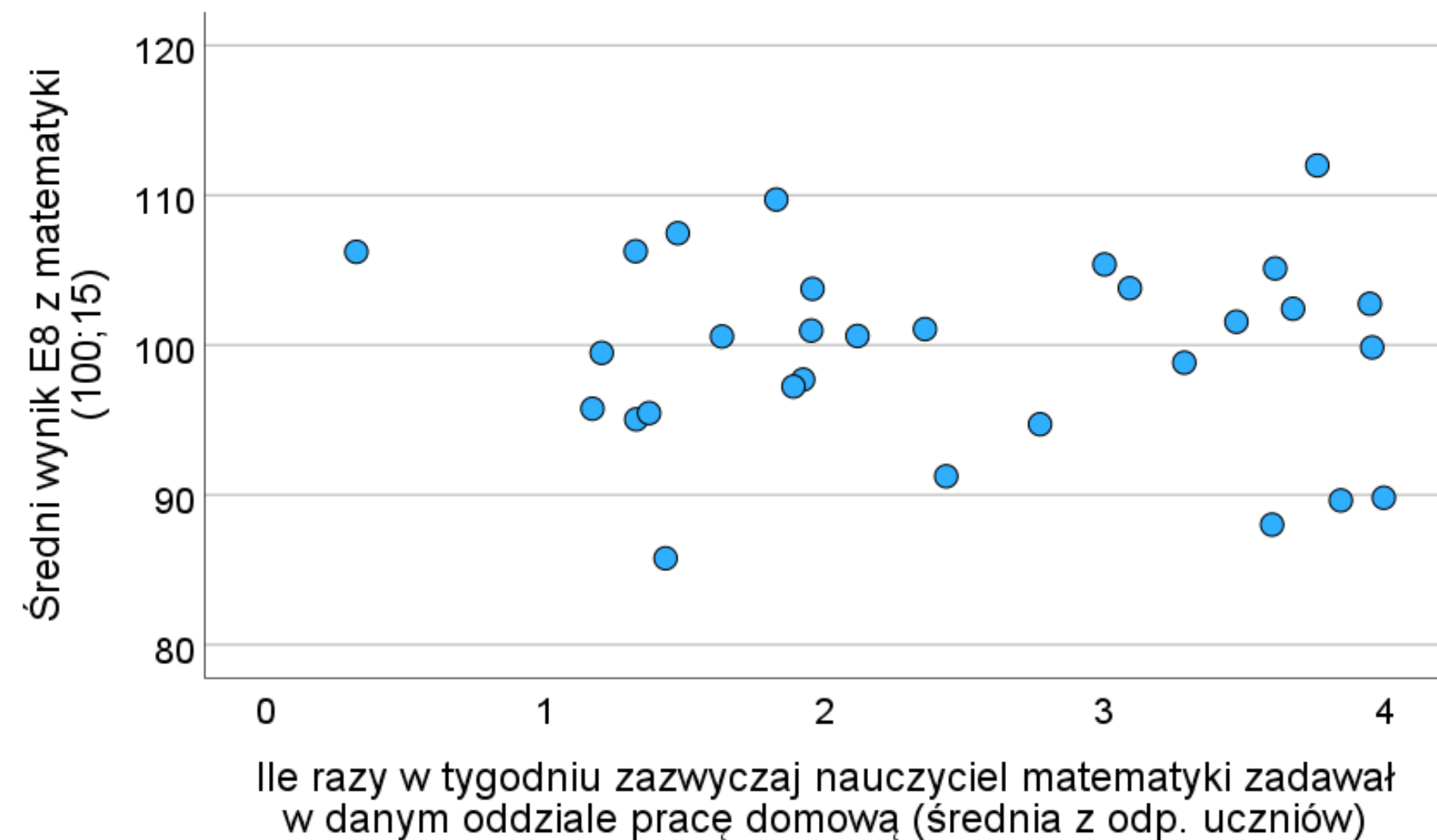
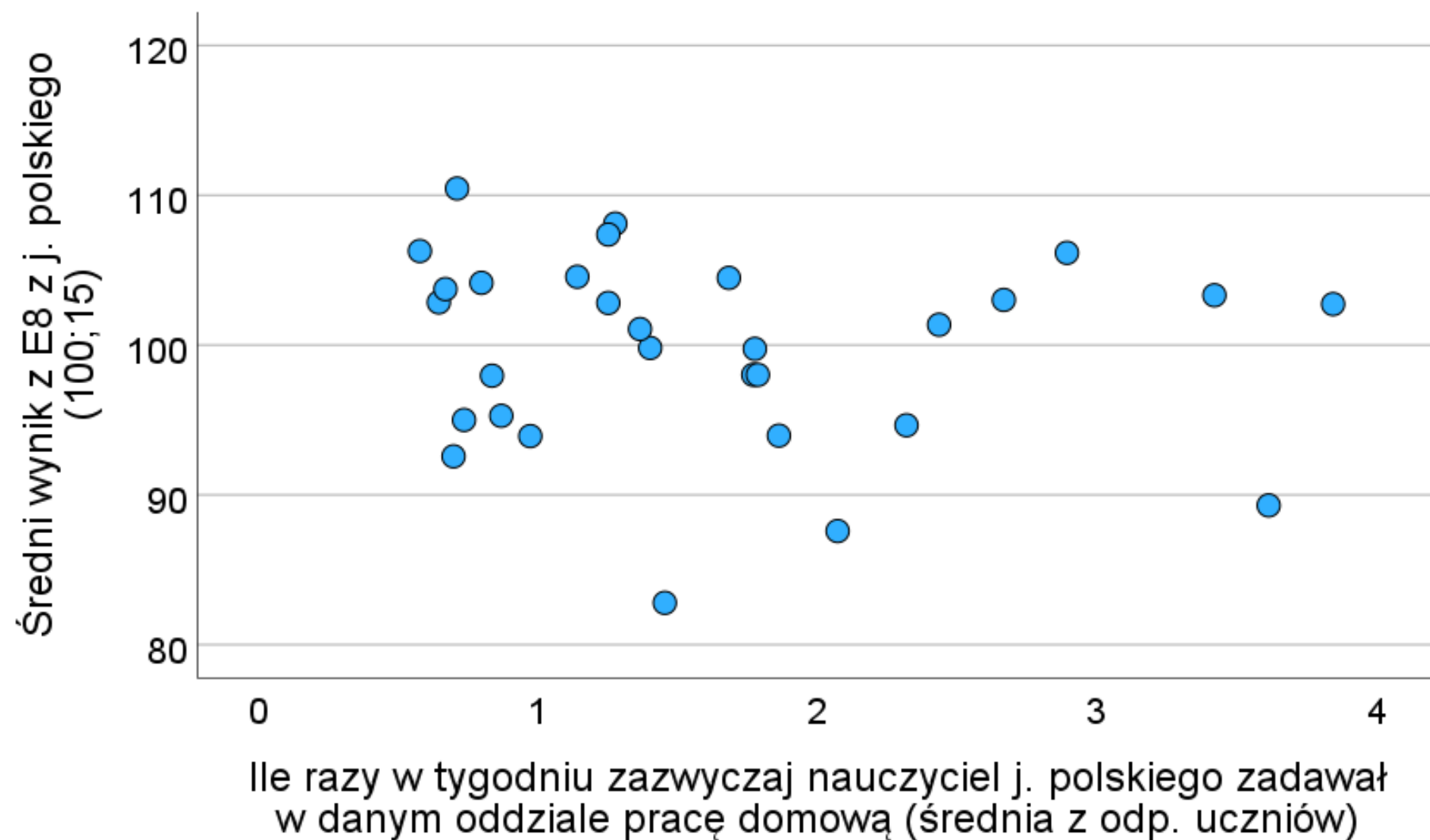

- Badanie wyczerpujące
- Populacja: **uczniowie 8. klas publicznych SP** w Ostrołęce (7 szkół)
- Ankiety wypełniło 580 uczniów (83% populacji)

- **Uczniowie:**
 - **Ankieta internetowa** wypełniana w szkolnych pracowniach komputerowych pod okiem badacza w **maju 2022 r.**
- **Rodzice:**
 - **Ankieta papierowa** wypełniana we **wrześniu 2021 r.**

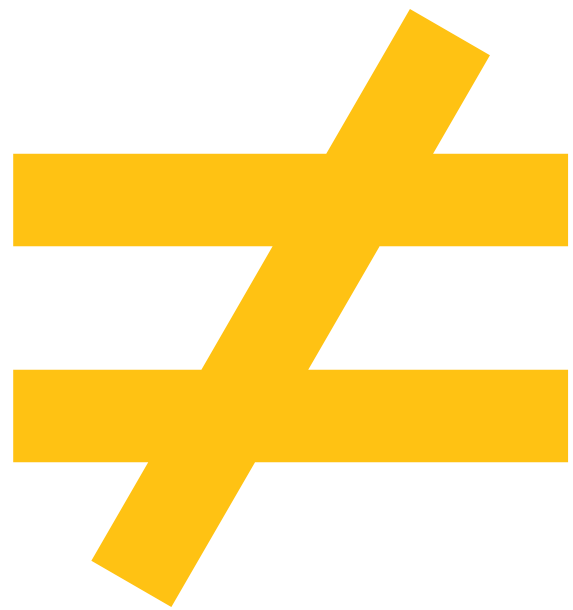
»» Czy więcej znaczy lepiej?

Wykres 1. Częstotliwość zadawania prac domowych a wyniki nauczania.

»» Jaki z tego wniosek?

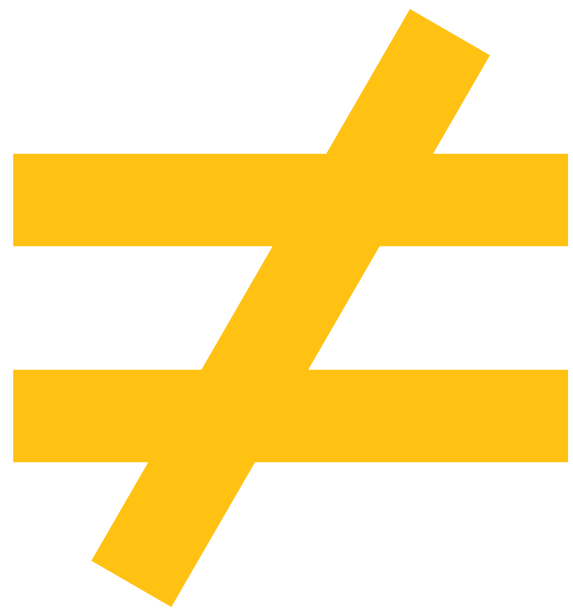
Zadawać
odpowiednią
ilość

zadana to
niekoniecznie
wykonana

»» Jaki z tego wniosek?

Zadawać
odpowiednią
ilość

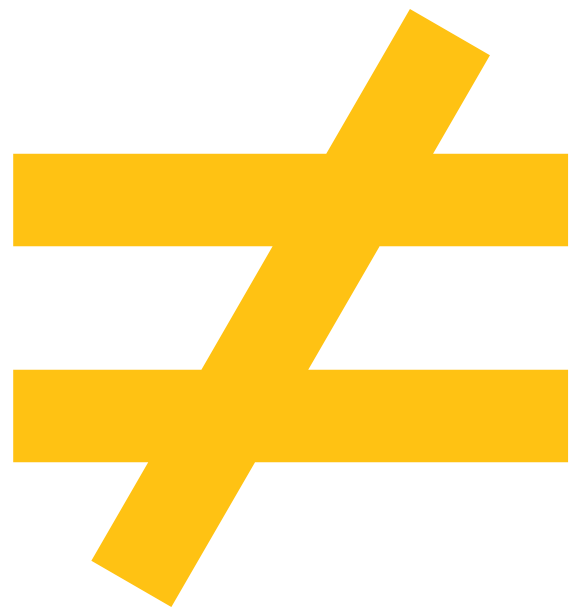
zadana to
niekoniecznie
wykonana

praca domowa to czas
młodego człowieka

»» Jaki z tego wniosek?

Zadawać
odpowiednią
ilość

zadana to
niekoniecznie
wykonana

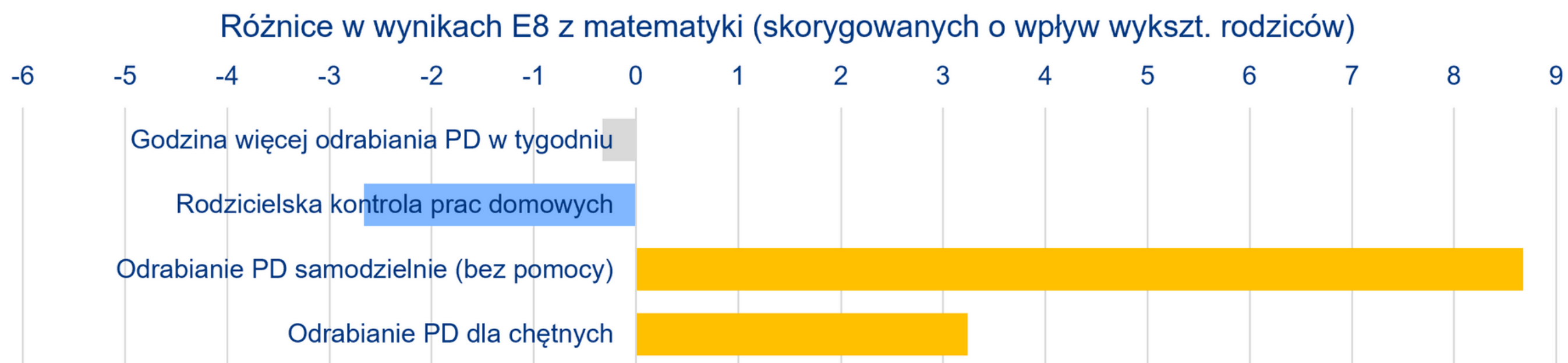
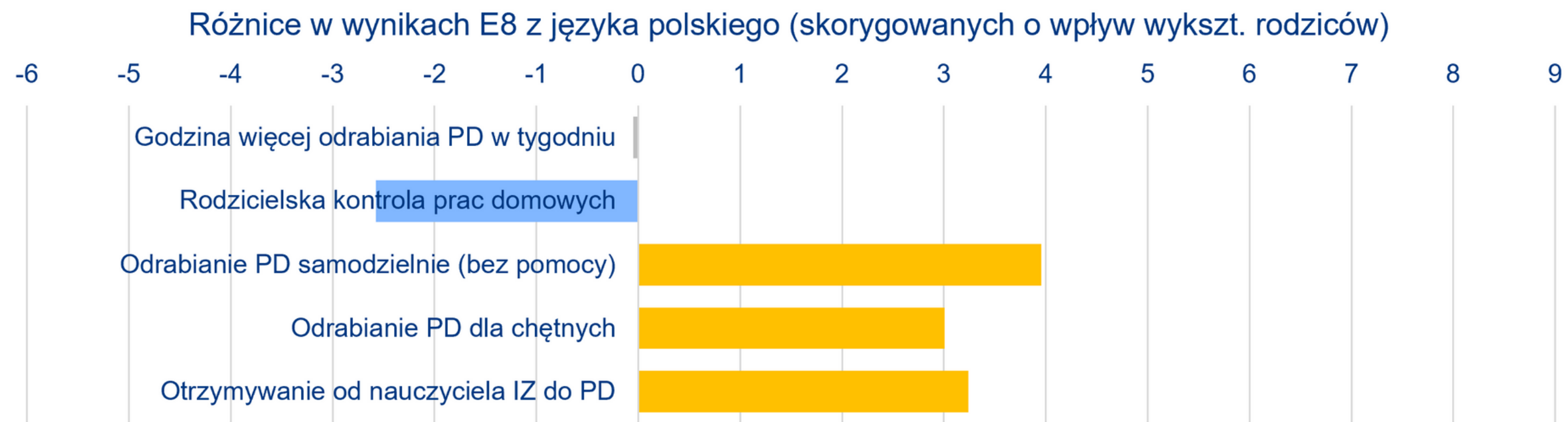
praca domowa to czas
młodego człowieka

nie ilość, lecz jakość

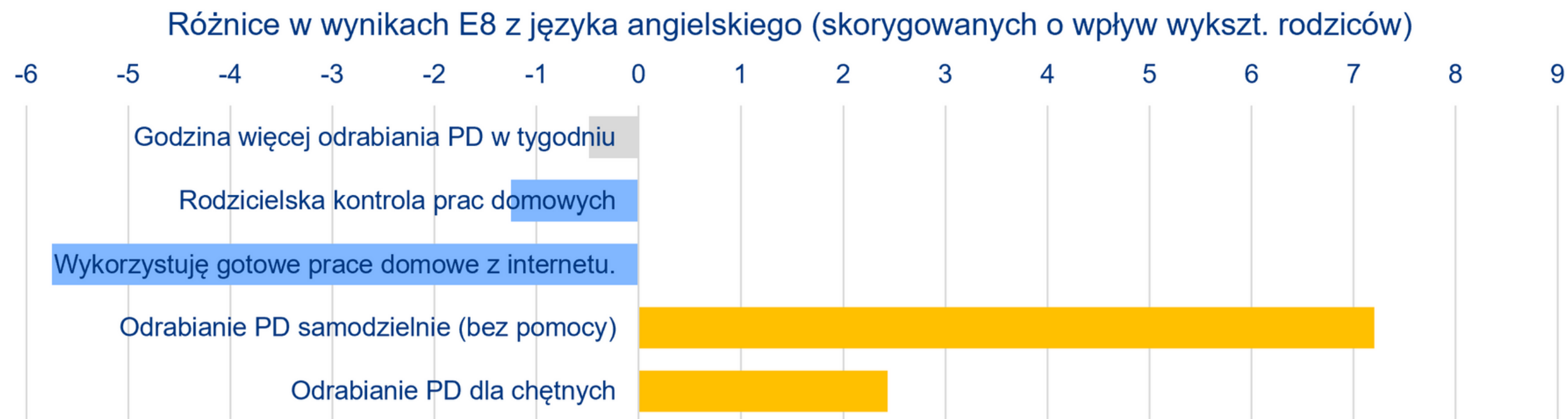

Jaki jest warunek skuteczności pracy domowej?

Wykres 2. Cechy prac domowych (PD) powiązane z wynikami nauczania.

»» Jaki jest warunek skuteczności pracy domowej?

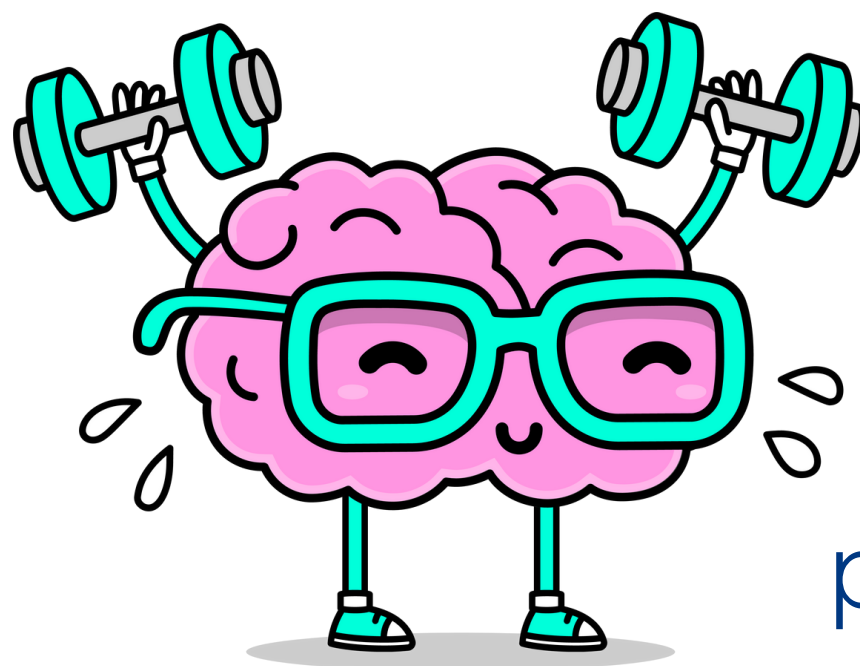

Wykres 2. Cechy prac domowych (PD) powiązane z wynikami nauczania.

»» Jaki jest warunek skuteczności pracy domowej?

brak kontroli rodzicielskiej

praca domowa dla chętnych

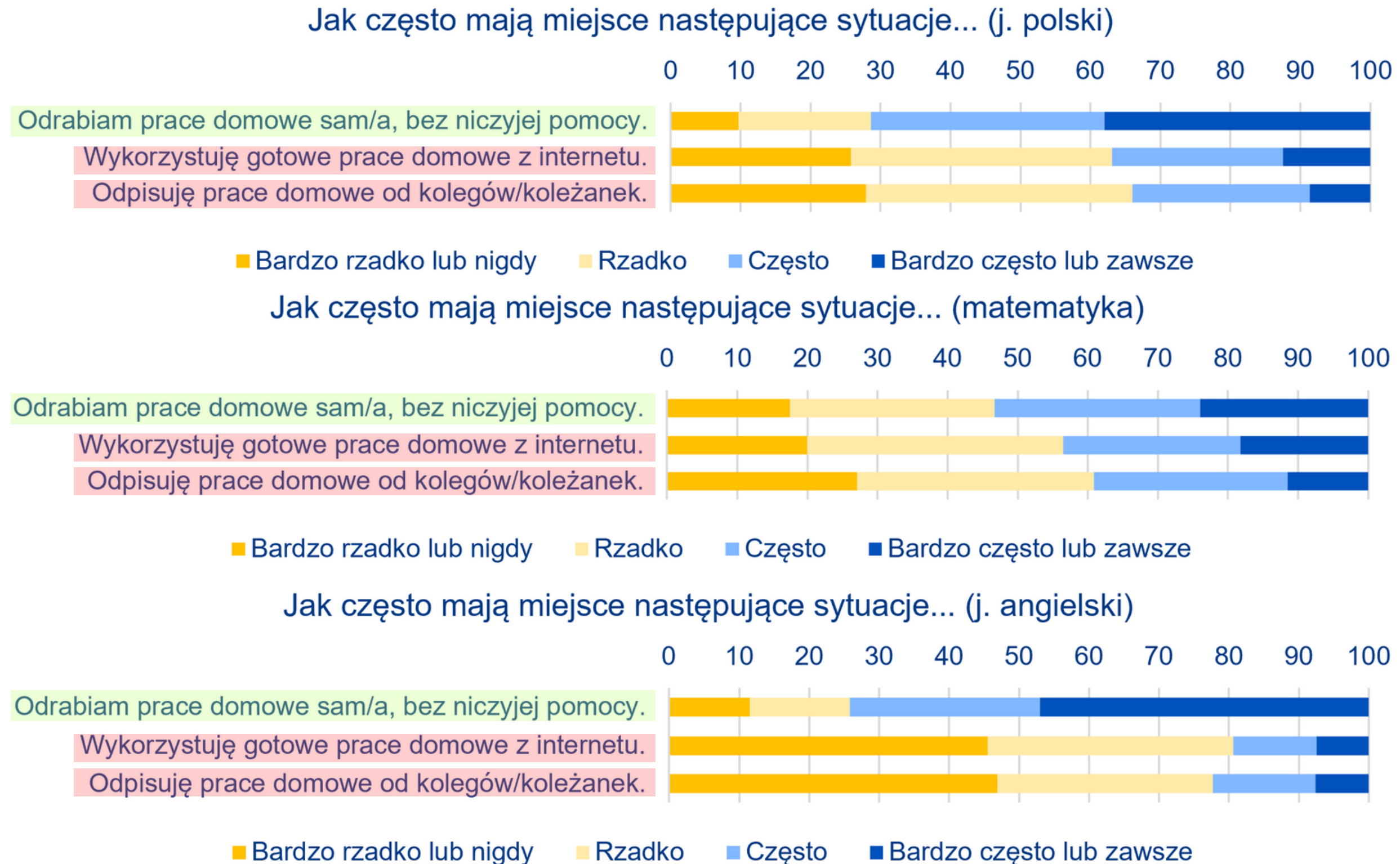
samodzielne wykonanie

informacja zwrotna

Czy uczniowie odrabiają pracę domową samodzielnie?

Wykres 3. Deklaracje ósmoklasistów nt. samodzielności wykonywania prac domowych.

Dlaczego uczniowie nie odrabiają prac domowych samodzielnie?

przepisują

korzystają z pomocy

nie mają czasu

nie chcą odrabiać

nie umieją

zapominają

(Liljedahl, 2023)

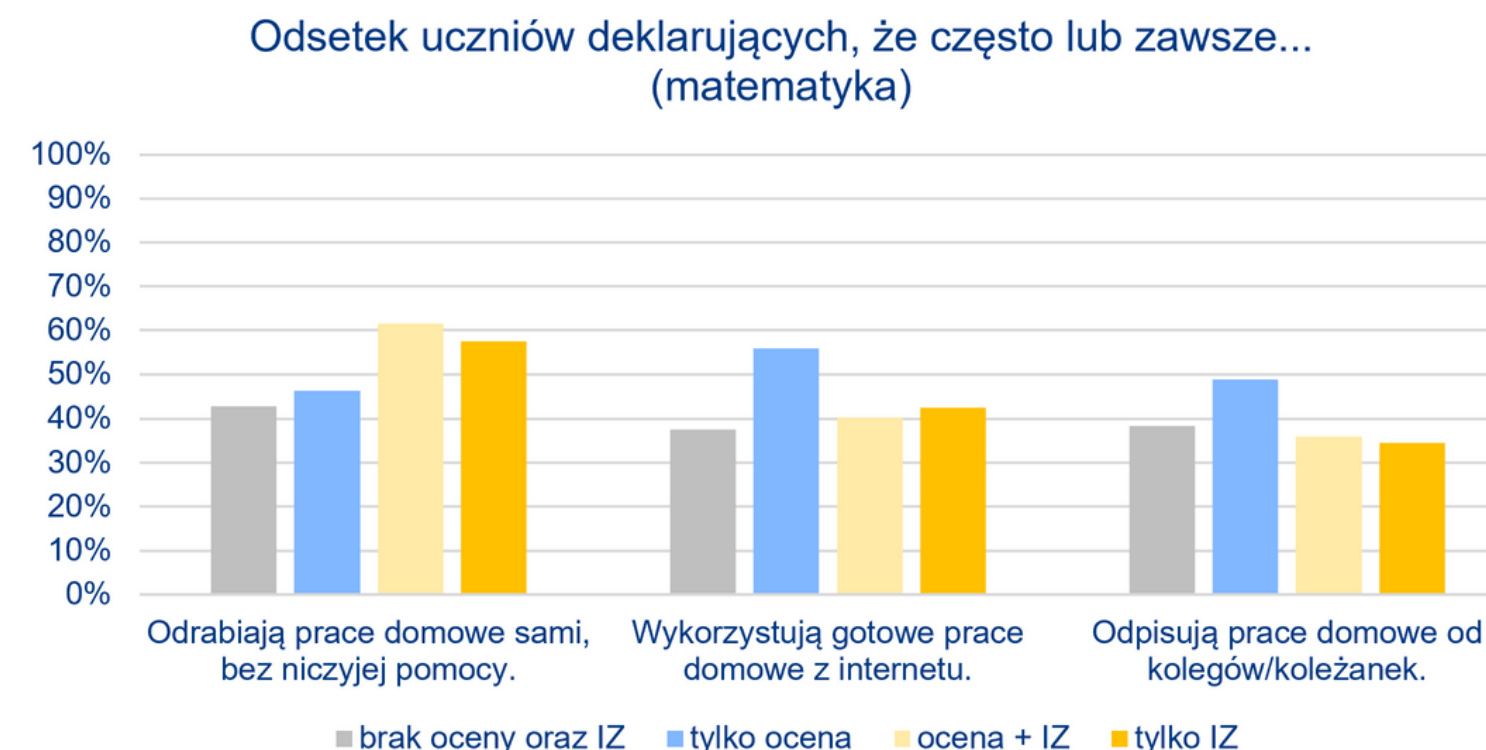
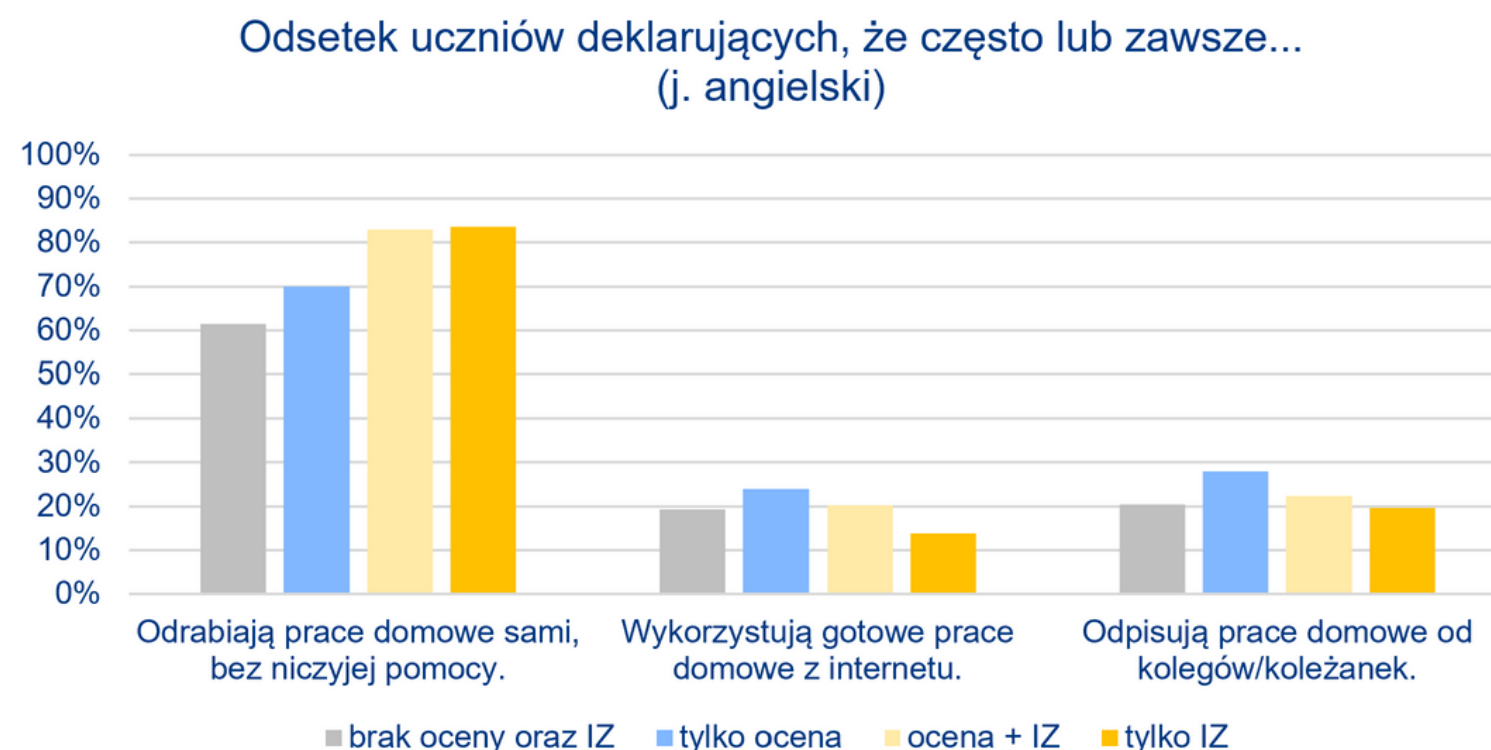
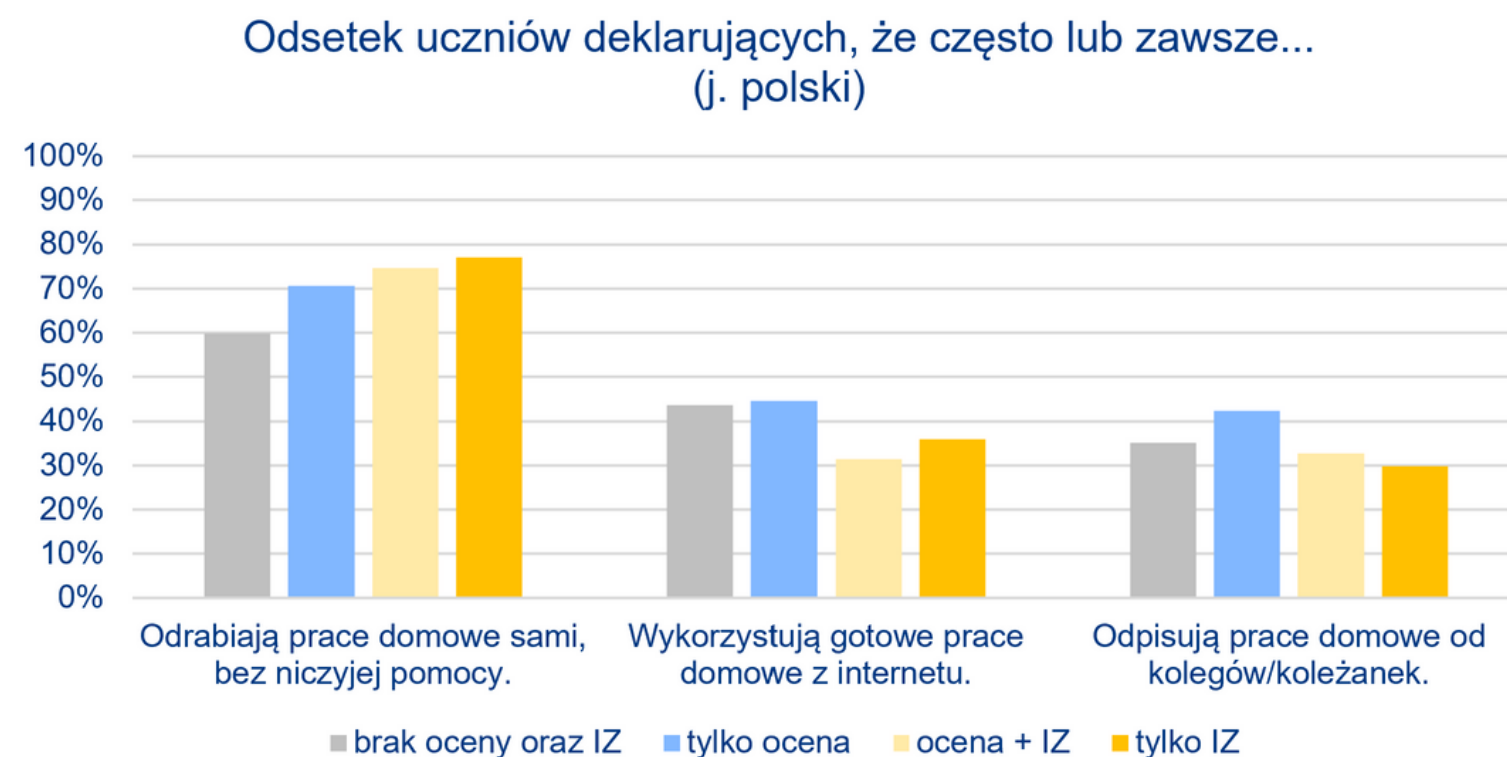

Co zrobić, by uczniowie odrabiali prace domowe samodzielnie?

Informacja zwrotna zamiast ocen

Wykres 4. Strategie oceniania prac domowych a samodzielność ich wykonywania przez uczniów.

»» Informacja zwrotna zamiast ocen

OCENY NUMERYCZNE

- ✗ pd jest dla nauczyciela
- ✗ ściąganie
- ✗ kara za:
 - autonomiczne decyzje
 - błędy
 - warunki zewnętrzne

Nie
stawiać
ocen

Dawać
informacje
zwrotne

»» Informacja zwrotna zamiast ocen

Nie
stawiać
ocen

Dawać
informacje
zwrotne

OCENY NUMERYCZNE

- ✗ pd jest dla nauczyciela
- ✗ ściąganie
- ✗ kara za:
 - autonomiczne decyzje
 - błędy
 - warunki zewnętrzne

INFORMACJE ZWROTNE

- ✓ pokazują gdzie jesteśmy, dokąd i jak zmierzamy
- ✓ motywują do pracy

»» Rola rodziców

Uzgodnić
rolę
rodziców

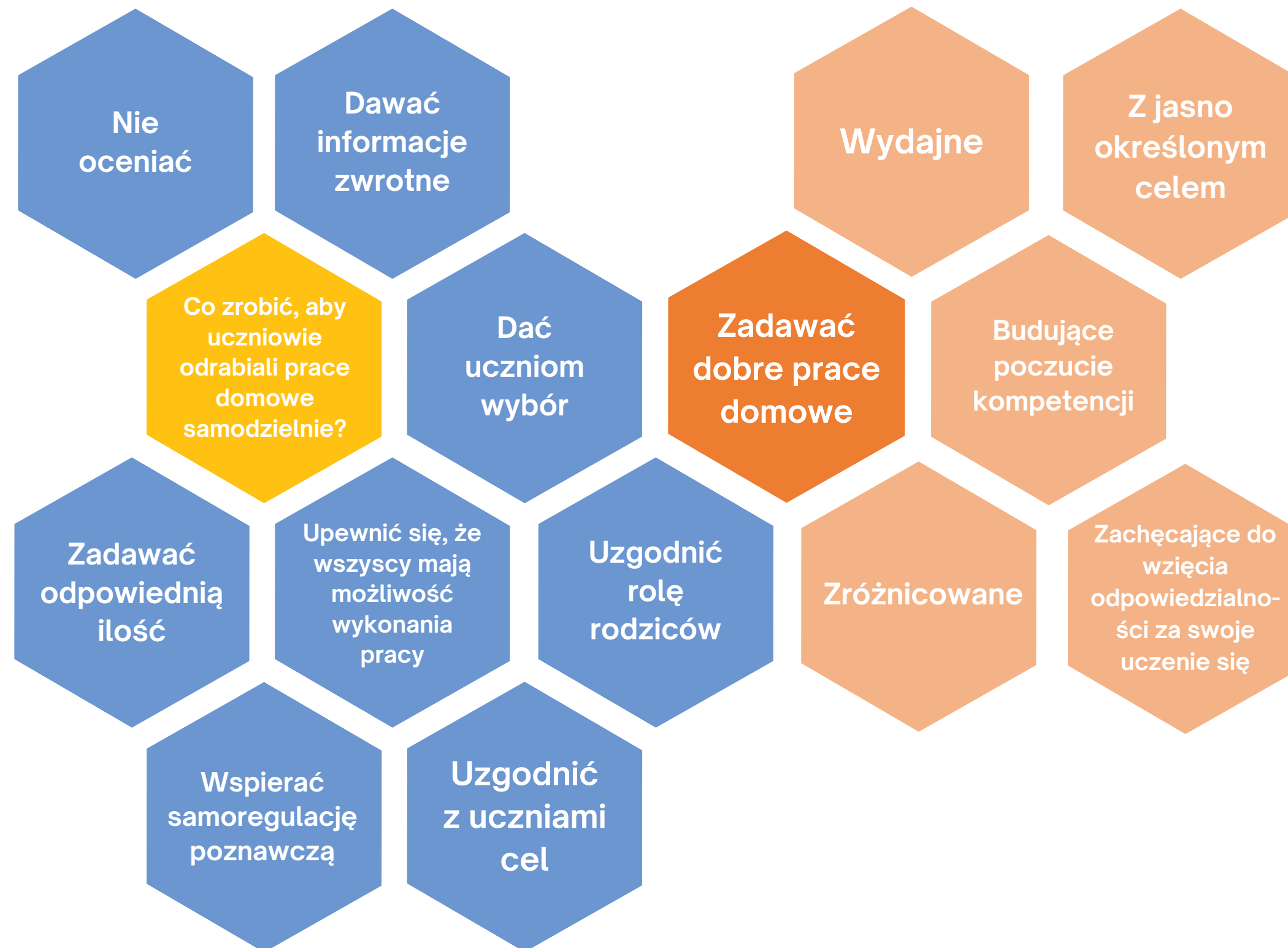
- Zapewnienie warunków do wykonania pracy domowej
- Wspomaganie organizacyjne
- Wspieranie merytoryczne w bardzo określonym zakresie
- Obserwowanie dziecka i komunikacja z nauczycielami, gdy uczeń nie potrafił odrobić pracy domowej lub gdy był przeciążony liczbą zadań do wykonania (Goldberg, 2012).

»» Prace domowe dla chętnych

poczucie kompetencji
samoregulacja poznawcza
odpowiedzialność
motywacja

»»» Jakie prace domowe są skuteczne?

Zapraszamy na stronę projektu

www.pedagog.uw.edu.pl/ostroleka/projekty/ostroleckie-observatorium-oswiatowe/

» OSTROŁĘCKIE OBSERWATORIUM
OŚWIATOWE 2022/23

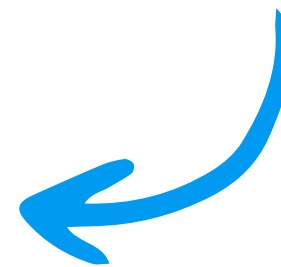
Pomóż mi
zrobić to samodzielnie
– czyli o pracach domowych

Aleksandra Jasińska-Maciążek
Joanna Stelmach

Ostroleka

**do lektury broszury
o pracach domowych**

oraz innych opracowań